

Van de hand van deze auteur verscheen ook

Ecce Homo, de beeldtaal van de bijbel

Eerste druk december 2013 ISBN 9789491535505

Tweede druk september 2015 ISBN 9789491535666

Kundalini –Ontwaken

Eerste druk oktober 2015 ISBN 9789491535369

Voor meer informatie zie www.anne-marie.eu

Inhoudsopgave

Inleiding	7
1. Johannes die de Christus werd	9
Johannes de asceet	11
In de kunst	15
Het evangelie van Lucas	17
De doop in de Jordaan	28
Het evangelie van Johannes	31
Jezus de Doper	32
Historische bronnen	35
2. De Bijbel, een handleiding tot spiritueel ontwaken	39
Chakra's, nadi's en amrita	43
Het heilige huwelijk	45
Onze lagere en hogere natuur	47
Jezus en de Samaritaanse vrouw bij de waterput	49
De Johannes-Jezus-kwestie en het heilige huwelijk	56
De Heilige Geest in onze wervelkolom	61
De onthoofding van Johannes	63
3. De naam Jezus en de vis als symbool	71
De naam Jezus	73
Joshua, de opvolger van Mozes	74
De Ichtus	80
Jona en de grote vis	81
Manna uit de hemel	85
Amen	89
De profetes Anna	90
De bekering van Paulus	93
Johannes doopte in Enon	97

4. De profeet Elia	101
Koning Achab en de afgod Baäl	103
Elia en de weduwe	109
Elia en de profeten van Baäl	117
Elia wil sterven	125
Elisa, de opvolger van Elia	129
De terugkeer van Elia	133
5. Elia in de evangeliën	135
De transfiguratie op de berg	139
De kruisiging	141
De wonderbaarlijke visvangst	143
Epiloog	155
Appendix Nog meer schilderijen	163
Bronnen	181
Colofon	186

Inleiding

Mijn niet aflatende enthousiasme voor, en grondige bestudering van, de Bijbel hebben ertoe geleid dat ik ontdekkingen heb gedaan waarvan ik niet meteen zeker wist of ik deze moest delen met de wereld.

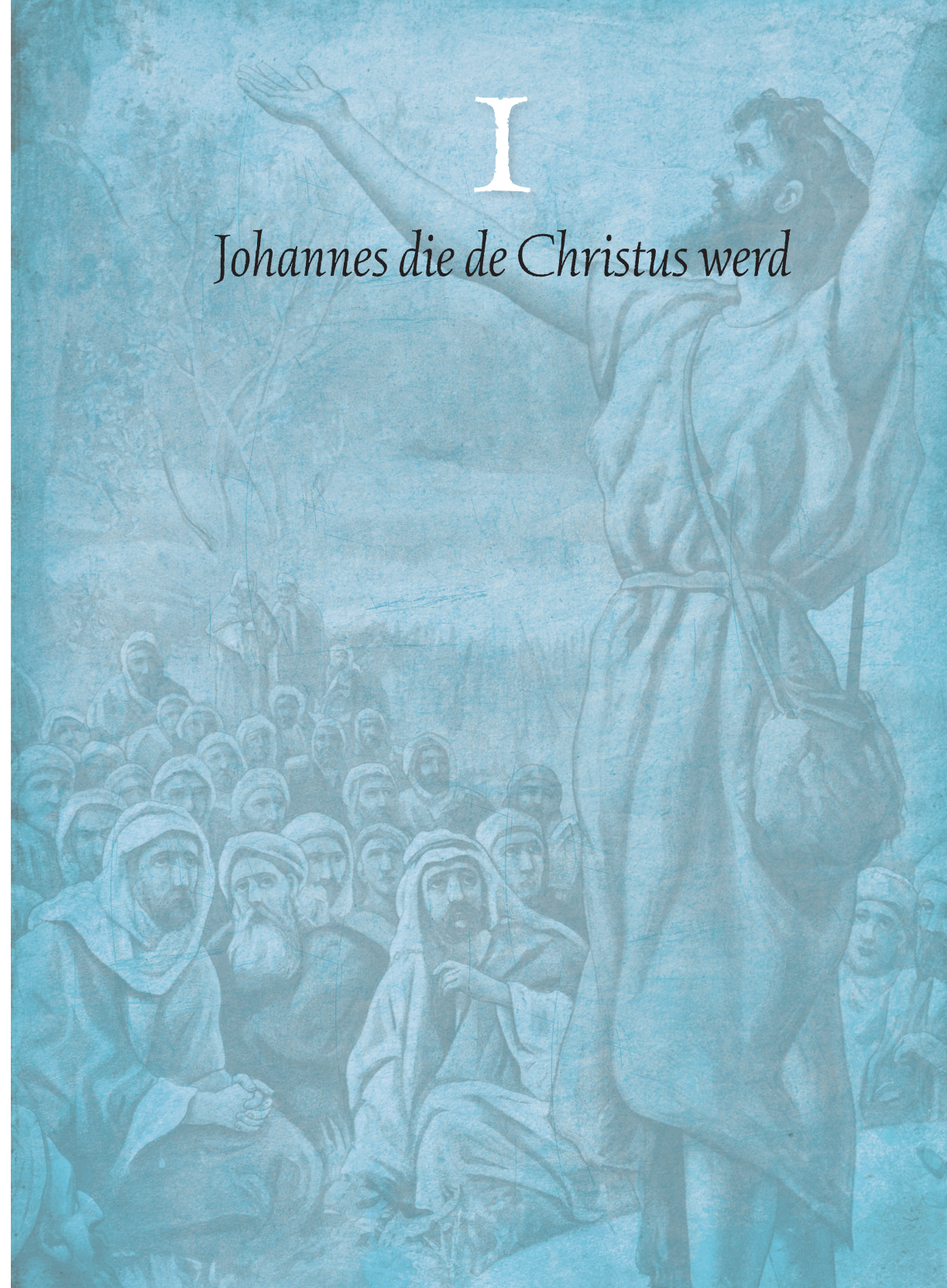
Mijn intentie bij alles wat ik schrijf is een interesse wekken bij de lezer voor de weg naar God. Een belangrijke vraag voor mij bij het tot stand komen van dit boek was dan ook: wat breng ik teweeg bij een spirituele zoeker als ik ga tornen aan de Goddelijke status van Jezus?

Voor de Joden en de 'heidene' in de tijd van Jezus was het belangrijk om hem te kunnen zien als de Zoon van God. Diezelfde Goddelijke status vormt heden ten dage voor veel mensen juist een geloofsmoeilijkheid. Iemand die uit een maagd wordt geboren en over water loopt, dat gaat er bij maar weinig mensen nog in. En als Zoon van God staat Jezus ook ver van de spirituele zoeker af. Het is moeilijk om jezelf te spiegelen aan een volmaakte Godmens. Dit is een van de redenen waarom zijn moeder Maria bij gelovigen soms nog populairder is dan Jezus: als vrouw van vlees en bloed staat zij veel dichterbij ons.

Met dit boek breng ik Jezus terug tot menselijke proporties, waardoor hij voor ons kan zijn wat hij graag wilde zijn: een voorbeeld van hoe wij in onszelf het Koninkrijk van God kunnen verwezenlijken. Hij heeft na een proces van ontleding een volkomen vereniging met God gerealiseerd. In Bijbelse termen: hij heeft van zichzelf een tempel gemaakt voor God om in te wonen. Hij werd een gezalfde, een Christus, en hij wilde ons leren hoe ook wij dit tot stand kunnen brengen.

Een gewone mens dus, die zo intiem wordt met God dat hij Hem Vader gaat noemen. Daar kan de spirituele zoeker van deze tijd iets mee. Dat inspireert tot navolging. En dat is wat Jezus wilde.

Jezus' leven, zijn verrichtingen, zijn leringen en zijn sterven, zijn uniek in de menselijke geschiedenis. Dat hij zijn leven is begonnen onder een andere naam doet hier wat mij betreft niets aan af. Ik hoop dat de lezer voelt dat ik dit boek heb geschreven vanuit liefde en een diep respect voor het levensverhaal van de grootste mens ooit.

JOHANNES, DE VOORLOOPER VAN JEZUS

Matth. 3 : 1-12

De stem des roependen in de woestijn:
bereidt den weg des Heeren, maakt zijne paden recht

Matth. 3 : 3

Al tweeduizend jaar wordt Johannes de Doper gezien als degene die de komst van de Messias eerst voorspelt en vervolgens Jezus als 'het Lam van God' herkent bij zijn doop in de Jordaan. Zo wordt hij in de Bijbel gepresenteerd, en Johannes paste daarmee in het verwachtingspatroon van de Joden die er, op basis van de profetieën in het boek Maleachi, van uitgingen dat de komst van de lang verwachte Messias zou worden voorafgegaan door een grote profeet.

Johannes de Doper was echter niet slechts de aankondiger van Jezus. Hij was Jezus. Hij werd een *Christos*, een gezalfde, na zijn proces van Godsrealisatie, gesymboliseerd door de doop in de Jordaan. In dit hoofdstuk laat ik zien hoe dit explosieve gegeven verhuld is verwerkt in de evangelieverhalen. Voor degenen 'die oren hebben' en willen horen.

Johannes de asceet

In de evangeliën wordt Johannes de Doper beschreven als een asceet die woonde in de woestijn en kleding droeg van kamelenhaar. Hij riep mensen op om zich te bekeren en zich te laten dopen door hem. Als Jezus zich wil laten dopen, herkent Johannes hem als de Zoon van God:

De volgende dag zag Johannes Jezus naar zich toe komen en hij zei: Zie het Lam van God, Dat de zonde van de wereld wegneemt!

Hij is het van Wie ik gezegd heb: Na mij komt een Man Die voor mij geworden is, want Hij was er eerder dan ik.

En ik kende Hem niet, maar opdat Hij aan Israël geopenbaard zou worden, daarom ben ik gekomen om te dopen met het water.

En Johannes getuigde: Ik heb de Geest zien neerdalen uit de hemel als een duif, en Hij bleef op Hem.

En ik kende Hem niet, maar Hij Die mij gezonden heeft om te dopen met water, Die had tegen mij gezegd: Op Wie u de Geest zult zien neerdalen en op Hem blijven, Die is het Die met de Heilige Geest doopt.

En ik heb gezien en getuigd dat Hij de Zoon van God is.

(Joh. 1:29-34)

De doop van Christus, door Elisabet Sirani, 1658.
(De San Girolamo della Certosa kerk in Bologna, Italië)

Jezus en Johannes zien er hetzelfde uit. Hun mantels hebben verschillende kleuren. Naast hen staat een man die beide kleuren draagt en die naar Johannes wijst. Boven hen hangt een engel die ook de twee kleuren gecombineerd draagt.

In mijn boek *Ecce Homo* onderbouw ik dat Johannes de Doper op het symbolische niveau staat voor het eerste stadium van spirituele groei. Hij staat voor de mens die zich afkeert van de wereld en zich richt op God. Johannes draagt een riem om zijn lendenen (Marcus 1:6 en Matt. 3:4). Tezamen met zijn kleding van kamelenhaar symboliseert dit zijn meesterschap over zijn dierlijke natuur.

Vlak nadat Jezus in de evangeliën in de openbaarheid treedt, wordt Johannes door koning Herodes gevangen gezet en onthoofd. Dit is geen toeval. De onthoofding van Johannes staat voor het afleggen van het ego. Jezus

vertegenwoordigt de fasen van spirituele groei die hierop volgen: zuivering, heling, verlichting en de uiteindelijke vereniging met God. Voor een toelichting hierop verwijs ik de lezer graag naar *Ecce Homo*.

Symboliek is tevens werkelijkheid

Symbolisch gezien vertegenwoordigen Johannes en Jezus verschillende stadia in het groeiproces van de spirituele zoeker. Maar ook in werkelijkheid waren Johannes en Jezus een en dezelfde persoon. Na een lange weg van zuivering vindt in Johannes een vereniging met God plaats. Hij vervolgt zijn leven – althans in de evangeliën – onder een nieuwe naam: Jezus de Christus.

Hij is de Messias geworden waar de Joden al zoveel eeuwen met smart op wachtten. Deze Verlosser moest echter aan een groot aantal profetieën uit de Joodse heilige geschriften voldoen. Alle evangelisten hebben hun verhalen dan ook doorspekt met verwijzingen naar, en citaten uit, ‘de Schrift’, om de lezer ervan te overtuigen dat Jezus van Nazareth de voorspelde Messias was.

Johannes de Doper voldeed niet aan deze profetieën. Bovendien, zoals Jezus zelf zegt in alle vier de evangeliën: een profeet wordt nooit geëerd in zijn eigen stad. Legendarische woorden die heden ten dage nog steeds worden geciteerd:

En Jezus zei tegen hen: Een profeet is niet ongeëerd, behalve in zijn vaderstad en bij zijn familie en in zijn huis.

En Hij kon daar geen kracht doen, maar Hij legde slechts enkele zieken de handen op en genas hen. En Hij verwonderde Zich over hun ongeloof.

(Marcus 6:4-6, zie ook: Matt. 13:57, Lucas 4:24 en Joh. 4:44)

Jezus kon geen wonderen (‘krachten’) doen op de plaatsen waar men hem al kende. Het is voor mensen in de praktijk moeilijk iemand met wie ze zijn opgegroeid te erkennen als een profeet, en helemaal als de Messias. Ook zijn broers die met hem rondtrokken twijfelden aan hem:

Zijn broers dan zeiden tegen Hem: Vertrek van hier en ga weg naar Judea, zodat ook Uw discipelen de werken die U doet kunnen zien.

Want niemand doet iets in het verborgene, en streeft er tegelijk zelf naar dat

De Madonna met kind, een bisschop en Johannes de Doper,
door Antonio da Firenze, 15e eeuw. (De Hermitage, St. Petersburg)

Johannes heeft het Ecce Agnus Dei-vaandel in zijn hand en wijst niet naar Jezus maar naar zichzelf. Maria en haar kind kijken naar Johannes.

men openlijk over hem spreekt. Als U deze dingen doet, maak Uzelf dan openbaar aan de wereld.

Want ook Zijn broers geloofden niet in Hem.

(Joh. 7:3-5)

Dat is toch merkwaardig. Zijn komst als Messias was volgens de evangeliën al voor zijn geboorte door een engel aangekondigd aan zowel zijn vader als zijn moeder. Ook zou hij op bovennatuurlijke wijze zijn verwekt. Op twaalfjarige leeftijd zou hij al grote indruk hebben gemaakt in de tempel van Jeruzalem (Lucas 2:41-52). Zijn broers geloven echter niet in hem?

Deze reactie van de omgeving en de familie van Jezus past bij een man die zijn leven niet is begonnen als de Zoon van God, maar als een gewoon mens, zoals wij. Zoals Johannes de Doper.

Voor we gaan kijken naar hoe de verschillende evangelisten met het Johannes-is-Jezus-geheim zijn omgegaan, eerst een korte toelichting op de illustraties bij dit hoofdstuk.

In de kunst

Er is door de eeuwen heen blijkbaar altijd een kleine groep ingewijden geweest die wist dat Johannes de Doper Jezus was. Met een stijgende verbazing heb ik veel schilderijen uit de 15^e eeuw en daarna gevonden, waarin hier verhuld naar wordt verwezen. Een aantal is bij dit hoofdstuk gevoegd en in de appendix een tweede selectie. Er zijn er echter nog veel meer. Sommige zijn beschermd door copyright, waardoor ze niet in dit boek konden worden opgenomen.

De verwijzingen zijn meestal subtiel. De kerk was een belangrijke opdrachtgever voor veel kunstenaars en ze konden het zich niet veroorloven om openlijk vraagtekens te plaatsen bij kerkelijke dogma's. Johannes en Jezus dezelfde persoon ... dat zou onverteerbaar zijn geweest!

Wie het grote aantal schilderijen aanschouwt waarin een Johannes-is-Jezus-code is verwerkt, kan zich niet aan de indruk onttrekken dat de kunstenaars zich met een zeker genoegen op dit thema hebben geworpen.

Een Pietà-compositie met verschillende heiligen, door Andrea Lilli, eerste helft 17e eeuw. (Privé-collectie, Bagnacavallo, Italië)

Johannes wijst met één vinger naar Jezus en met twee vingers naar zichzelf (de 2=1-code).

De Johannes-is-Jezus-code

Traditioneel wordt Johannes de Doper in de kunst afgebeeld als een asceet met een kleed van kamelenhaar, met zijn vinger wijzend naar Jezus. Vaak draagt hij daarbij een houten kruis en een vaandel met erop de woorden *Ecce Agnus Dei*, hetgeen betekent: *Zie het Lam Gods*; de woorden die Johannes sprak toen Jezus naar hem toekwam om zich door hem te laten dopen (Joh. 1:29).

De variaties die kunstenaars op deze traditionele iconografie hebben toegepast om de Johannes-is-Jezus-boodschap in een schilderij te verwerken, zijn onder meer:

- Johannes en Jezus zien er vrijwel hetzelfde uit. (Pagina 12, 18, 166, 168, 174)
- Johannes draagt het *Ecce Agnus Dei*-vaandel (*Zie het Lam Gods*) en wijst daarbij niet naar Jezus maar naar zichzelf: *ik ben het Lam Gods*. (Pagina 14, 165, 172, 173, 175)
- Jezus wijst naar Johannes in plaats van andersom, of ze wijzen naar elkaar. (Pagina 18, 166, 167, 168, 177)
- Johannes, Jezus, en/of één van de anderen op het schilderij laten met hun vingers de **2=1-code** zien: iemand op het schilderij steekt twee vingers omhoog en (iemand anders) één vinger. Met andere woorden: de twee personen zijn in werkelijkheid één. (Pagina 16, 24, 163, 165, 169 en de voorkant van dit boek)
- De andere aanwezigen op het schilderij kijken naar Johannes in plaats van naar (het kindje) Jezus. (Anachronisme is gebruikelijk in de schilderkunst uit die tijd: bijvoorbeeld Johannes wordt afgebeeld als een volwassen man en Jezus als een kind). (Pagina 26)
- Johannes wordt zodanig afgebeeld dat hij de uitstraling heeft van Jezus. (Pagina 34, 164)

Het evangelie van Lucas

De evangelist Lucas schrijft het meest gedetailleerd over het leven van Johannes. Door dit evangelie is het algemene beeld ontstaan dat Johannes de neef was van Jezus, maar dit wordt niet bevestigd door de andere drie evan-

*The Madonna van Casalmaggiore (copie), door Antonio Allegri,
bekend als Correggio, circa 1522.
(Städelsches Kunstinstitut Und Städtische Galerie, Frankfurt)*

Jezus en Johannes zien er hetzelfde uit en wijzen naar elkaar. Maria kijkt naar Johannes.

gelisten. Lucas opent zijn evangelie met de aankondiging van de geboorte van Johannes door de engel Gabriël aan de priester Zacharias. Als we met een andere bril naar hoofdstuk 1 van Lucas kijken, dan zouden de woorden van Gabriël over Johannes net zo goed over zijn toekomstige leven als Jezus de Christus kunnen gaan:

Maar de engel zei tegen hem: Wees niet bevreesd, Zacharias, want uw gebed is verhoord en uw vrouw Elizabet zal u een zoon baren en u zult hem de naam Johannes geven.

En er zal blijdschap en vreugde voor u zijn en velen zullen zich over zijn geboorte verblijden,

want hij zal groot zijn voor de Heere. Geen wijn en geen sterkedrank zal hij drinken en hij zal al van de moederschoot af met de Heilige Geest vervuld worden,

en hij zal velen van de Israëlieten bekeren tot de Heere, hun God.

En hij zal voor Hem uit gaan in de geest en de kracht van Elia, om het hart van de vaderen te bekeren tot de kinderen en de ongehoorzamen tot de bedachtzaamheid van de rechtvaardigen, om voor de Heere een toegerust volk gereed te maken.

(Lucas 1:13-17)

De zwangerschap van Elizabet is bijzonder, want zij is al op hoge leeftijd en tot dan toe onvruchtbaar gebleken (Lucas 1:7). Daarmee plaats Lucas Johannes op de lijst van andere bijzondere zwangerschappen in het Oude Testament en krijgt zijn geboorte meer glans. Aartsvader Abraham en zijn vrouw Sarah krijgen op hoge leeftijd nog een zoon: Isaak. Isaaks vrouw Rebekka lijkt in eerste instantie onvruchtbaar, maar krijgt door ingrijpen van God toch twee zonen: Jakob en Esau.

Dan zijn er nog Rachel, en de vrouw van Manoach, die pas zoons kregen na een lange periode van onvruchtbaarheid. Daarmee stonden al deze geboortes in het teken van de gunst en genade van God. Iets wat op deze kinderen en heel het volk van Israël afstraalde. Lucas plaatst weloverwogen Johannes in deze eregalerij met grote namen. Hierbij voegt hij indrukwekkende stamboom informatie:

Aankondiging van de geboorte van Jezus

- ²⁶ In de zesde maand werd de engel Gabriël door God gezonden naar een stad in Galilea, waarvan de naam Nazareth was,
- ²⁷ naar een maagd die ondertrouwd was met een man, van wie de naam Jozef was, uit het huis van David; en de naam van de maagd was Maria.
- ²⁸ En toen de engel bij haar binnengekomen was, zei hij: Wees gegroet, begenadigde. De Heere is met u. U bent gezegend onder de vrouwen.
- ²⁹ Toen zij hem zag, raakte zij in verwarring door zijn woorden, en zij vroeg zich af wat de betekenis van deze groet kon zijn.
- ³⁰ En de engel zei tegen haar: Wees niet bevreesd, Maria, want u hebt genade gevonden bij God.
- ³¹ En zie, u zult zwanger worden en een Zoon baren en u zult Hem de naam Jezus geven.
- ³² Hij zal groot zijn en de Zoon van de Allerhoogste genoemd worden, en God, de Heere, zal Hem de troon van Zijn vader David geven,
- ³³ en Hij zal over het huis van Jakob Koning zijn tot in eeuwigheid en aan Zijn Koninkrijk zal geen einde komen.
- ³⁴ Maria zei tegen de engel: Hoe zal dat mogelijk zijn, aangezien ik geen gemeenschap heb met een man?
- ³⁵ En de engel antwoordde en zei tegen haar: De Heilige Geest zal over u komen en de kracht van de Allerhoogste zal u overschaduw. Daarom ook zal het Heilige Dat uit u geboren zal worden, Gods Zoon genoemd worden.
- ³⁶ En zie, uw nicht Elizabet is eveneens zwanger van een zoon, in haar ouderdom. Dit is de zesde maand voor haar, die onvruchtbaar genoemd werd.
- ³⁷ Want geen ding zal bij God onmogelijk zijn.
- ³⁸ Maria zei: Zie, de dienaar van de Heere, laat met mij geschieden overeenkomstig uw woord. En de engel ging van haar weg.

(Lucas 1:26-38)

In de dagen van Herodes, de koning van Judea, was er een priester van de afdeling van Abia, van wie de naam Zacharias was. En zijn vrouw behoorde tot de dochters van Aäron en haar naam was Elizabet.

Zij waren beiden rechtvaardig voor God en wandelden onberispelijk volgens alle geboden en verordeningen van de Heere.

(Lucas 1:5-6)

Iemands afstamming was voor de Joden in die tijd zeer belangrijk. De familielijn van zowel Zacharias als Elizabet voert terug naar de allereerste hogepriester Aäron, de broer van Mozes. Een benijdenswaardig visitekaartje!

Zacharias, Elizabet en de geboorte van Johannes, worden door de andere evangelisten niet genoemd. Johannes komt bij hen pas in beeld tijdens de doop van Jezus. Lucas besteedt echter bijna net zoveel woorden aan de geboorte en eerste levensjaren van Johannes, als aan die van Jezus. Het gehele eerste hoofdstuk van Lucas gaat in feite over Johannes.

De evangelist weet dat Johannes niet de papieren heeft om te worden geaccepteerd als de Messias, maar hij wil toch laten doorschemeren aan degenen 'die oren hebben' dat het Johannes is die de Christus is geworden.

Na de aankondiging van de geboorte van Johannes door Gabriël, vervolgt Lucas met de aankondiging van de geboorte van Jezus aan Maria door dezelfde engel. De verborgen betekenis van deze tweede geboorte is dat deze zich zal afspelen in Johannes: de geboorte van het Christuskind in zijn ziel.

Zwanger van de Heilige Geest

Maria speelt een wisselende symbolische rol in de evangeliëverhalen. Zij staat voor het vrouwelijke op meerdere niveaus. In de geboorteaankondiging van Jezus staat zij voor de ziel, die van oudsher als vrouwelijk wordt gezien.

De verwekking van het Christuskind zal plaatsvinden door 'overschaduw' van de Heilige Geest, zegt vers 35. Anders gezegd: de Goddelijke geboorte in de ziel (Maria) zal kunnen plaatsvinden doordat de Heilige Geest het hiervoor nodige zuiverende voorwerk zal gaan verrichten. Dit is normaal gesproken eerder een periode van jaren dan van maanden. In deze fase is de spirituele zoeker als het ware 'zwanger' van de Heilige Geest.